

Bilim Kurulu'ndan güvenli yapı uyarısı

Ayşel ALP / ANKARA

TÜRKİYE'nin çeşitli üniversitelerinde görev yapan, Türkiye Hazır Beton Birliği (TBHB) 2023 Kongresi Bilim Kurulu'nda yer alan 44 öğretim üyesi, hazır beton ve depreme dirençli yapı için akademik bir değerlendirme yaptı. Beton Bilim Kurulu, betonun deprem sırasında işlevini yitirmemesi için yumuşak kata, kasa kolona izin verilmemesi, denetim sisteminin yeniden düzenlenmesi konusunda uyardı. Akademik değerlendirme son yıllarda birçok ilde meydana gelen depremlerde de 6 Şubat depremlerinde de otobinlerce yapının yıkılma nedenleri 6 maddede şöyle özetlendi:

İSTE 6 NEDEN

- Yanlış projelendirme/ tasarım (Zayıf kolon güçlü kiriş, kasa kolon, yumuşak kat, ağır döşeme gibi)
- Proje deşma çıkılması.
- Zayıf zemin.

- Malzeme kusurları (Betonunda eleme, yıkılmama, deniz kumu ve dere çakılı, çantiyede su ilave edilmiş betonlar gibi).
- Yapısal elemanların ve yapının sonradan, projede deşildiği/çıkarılması (Kolon kesilmesi, ilave kat çıkılması)
- Bilişik nisam ve deşeme kat farkı.

YAPILMASI GEREKENLER

- Güvenli ve sağlıklı bina inşa edebilmek için yapılması gerekenler ise 6 maddede şöyle toplandı:
- Zemin etüdü (bir bina fay hattı üzerine, dere yatağına, heyelan bölgesine inşa

edilmemelidir.)

- Tasarım (Standartlara uygun bir projenin bütün ayrıntılarıyla birlikte denetlenmiş şekilde hazır olması gerekir; kesit yeterlilikleri, zayıf kolon kuvvetli kiriş, kasa kolon, kolon-kiriş birleşimlerinde etriyelerin sıklaştırılmaması gibi önemli kusurlar önlenmiş olmalıdır.)

- Malzeme seçimi, işlenmesi/ yerleştirilmesi (betonarme inşaat taşıyıcı malzemesi olarak beton ve donatı çeliği bşleçleri de ayrı ayrı ve birlikte büyük öneme sahiptir.)
- Montaj ve iççilik (en çok aksayan aşama; donatıların uygun çapta ve doğru seçilmesi, doğru bir biçimde işlenmesi)
- Denetim (İnşaat uygulamasının çok aksayan ve ihmal edilen aşaması olup, son yıllarda ölümlü sayılabilecek deşşiklikler yapılmasına karşın, sistemde anlayış, yetkinlik ve etkinlik anlamında ciddi aksamlar vardır, giderilmelidir.)
- Bakım, onarım ve gerekli ise güçlendirme.

"Depremleri, toplumsal ve ekonomik travma nedeni olmaktan çıkartmalıyız"

6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremlerinin yıl dönümü vesilesiyle açıklamada bulunan Türkiye Hazır Beton Birliği Başkanı Yavuz Işık, "Geçmiş tecrübelerimizden faydalansarak yeni bir toparlanma ve kalkınma döneminin kapısını aralıyoruz. Artık depremleri, toplumsal ve ekonomik travmalara neden olan bir doğal afet olmaktan çıkartmalıyız" dedi. Işık, Kahramanmaraş depremleri sonrasında sadece riskli yapıların değil, üretimden denetime kadar tüm süreçlerdeki iş yapış şeklinin ve zihniyetin dönüşmesi gerektiğinin görüldüğünü ifade etti. 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremleri sonran yapıları değerlendirmelere deşinen Işık, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada Kahramanmaraş ve Hatay depremlerinden etkilenen 11 ilde yıkılan binaların yüzde 97'sinin 1999 yılından önce inşa edildiğini ve mühendislik hizmeti alınmış, denetime tabi olmaması yapılar olduğunun belirtildiğini aktardı.

"Kent madenciliği prensipleri ile inşaat ve yıkıntı atıklarının sürdürülebilir bir şekilde değerlendirilmesi, doğal kaynakların sorumlu kullanılması, neredeyse sıfır enerjili binalara ağırlık verilmesi, olası afetler için tam donanımlı toplama alanlarının yapılması, ulaşım akslarının yeniden planlanması, düşük karbonlu malzeme kullanılması gibi birçok boyutta süreç desteklenmelidir" dedi.

"Esas olan depreme dayanıklı yapı tasarımı"

Depreme dayanıklı yapıların özelliklerini vurgulayan Yavuz Işık, 1970'li yılların sonunda hazır beton ile tanışan Türkiye'de hazır betonun kullanımının kademe kademe olarak 2000'li yılların başında zorunlu hâle geldiğini, bu nedenle birçok eski yapıda 'hazır beton' yerine şu an için 'ilkel' olarak nitelendirilebilecek yöntemlerle beton üretildiğinden söz etti. Herhangi bir standarda ve mühendislik yaklaşımına tabi olmayan bu betonların yine uygun olmayan

inşaat demirleri ile birlikte kullanıldığını ve mühendisliğin uzak tasarımı yöntemlerle bina yapımında kullanıldığını anlatan Işık, "Günümüzde ise 'hazır beton' bilgisayar kontrollü otomasyon sistemlerine dayanan, tüm girdi kontrolleri yapılan, en çok denetime tabi tutulan ve denetimi RFID çiplerle gerçekleştirilen güvenilir bir yapı malzemesi ve tam anlamıyla mühendislik ürünüdür" ifadelerini kullandı. Depreme dayanıklı yapıların tasarımının önemine dikkat çeken Işık, doğru ve kaliteli malzemenin, güvenilir yapıların olmazsa olmaz koşullarından sadece biri olduğunu, esas olanın ise depreme dayanıklı yapı tasarımı olduğunu altını çizdi. Türkiye Hazır Beton Birliği (TBHB) bütün hazır beton üreticilerini standartlara uygun üretim yapmak üzere KGS Sistemine davet eden Yavuz Işık, TBHB olarak uzun yıllardır riskli yapı stokunun dönüştürülmesini sürdüreni gündeme getirdiklerini ifade etti.

HAZIR BETON ENDEKSİ 2024 OCAK AYI RAPORU

Hazır betonda faaliyet yavaşladı

Hazır betonda faaliyet endeksi ocak ayında yavaşladı. Türkiye Hazır Beton Birliği (THBB), "Hazır Beton Endeksi" 2024 Ocak Ayı Raporu'nu açıkladı. Kasım ayında başlayan Faaliyet Endeksi'ndeki yavaşlamanın negatif tarafta yoluna devam ettiğini ve aralık ayındaki yukarı yönlü eğilimin ocak ayında yine tersine döndüğünü belirten Rapor, 2024 yılının ilk çeyreğinde Faaliyet Endeksi'nde ciddi bir yükseliş beklenmemesi gerektiğini ortaya koydu.

Rapora göre, son 3 aydır tüm endeksler eşik değerinin altında yer almakla birlikte bunların içinde sadece Faaliyet Endeksi'nin eşik değeri zorlandı; görüldü. Hem Beklenti hem de

Faiz indirimleriyle sektör canlanır

Türkiye Hazır Beton Birliği (THBB) Yönetim Kurulu Başkanı Yavuz Işık, Türkiye ekonomisi ve inşaat sektörüne yönelik değerlendirmelerde bulunarak, "Konut satış rakamlarına göre Türkiye 2023 yılı, 8 yıl öncesine yakın satış rakamları ile kapatmış görünmektedir. Yaklaşık 1 milyon 289 binlik konut satış rakamını 2015 yılında aşan Türkiye, geride bıraktığımız yıl 1 milyon 225 binde kalmıştır. Toplam satışlarda görülen yüzde 12,5'lik

daralma ipotekli satışlarda yüzde 36,5 geçmiştir. Hem ilk el hem de ikinci el satışlarda ortaya çıkan bu daralmada kuzakusur en büyük pay tüketicisi tarafından finansmana erişimde yaşanan sorundur. 2024 yılının ikinci yarısından itibaren beklenen faiz indirimlerine paralel olarak bankacılık kesiminin konut kredilerine erişimi rahatlatması sonrasında sektörde canlılık meydana geleceği öngörülmektedir" dedi.

Güven Endeksleri ocak ayında sınırlı bir yükseliş göstermiş olmakla birlikte negatif tarafta kalmaya devam etti. En fazla daralma Güven Endeksi'nde, en düşük ise Beklenti Endeksi'nde. Her 3 endeks de ocak ayında geçen yılın aynı ayına kıyasla azalmış hem de eşik değerinin altında kaldı. Bundan dolayı Hazır Beton Endeksi geriledi.

DEPREME DİRENÇLİ YAPILAR İÇİN NELER YAPILMALI?

SEKTÖR	DEĞER	DEĞER	DEĞER	DEĞER
GENEL FAALİYET ENDEKSİ	100,00	100,00	100,00	100,00
GENEL BEKLENTİ ENDEKSİ	100,00	100,00	100,00	100,00
GENEL GÜVEN ENDEKSİ	100,00	100,00	100,00	100,00

1. ETKİNE DİSTANDELMİŞİ AMACIYLA YENİ KANUNLAR ALDI

KARARLA 1 AYDAN ÜZÜN DÖNEMİNE KIRILDI